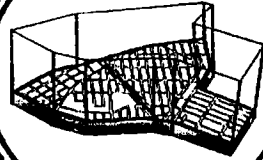

שמחים לסמור

ולערב עירובין

VAAD TIKIN EIREVIN
of WILLIAMSBURG
288 Keap St. Brooklyn NY 11211
(718) 387-4498

וועד תיקון עירובין
דוויליאמסבורג

בהסגחת ובפיקוח ב"ד המיוחד לעניני עירובין

ערב שבוועות

בעזרה"ת גליון ח'

הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם

שבח ריבון עלמין שפר עליה לחוי' בעמדינו בזה בפרוס ימי חג מתן תורתנו הבאים עלינו לטובה, על גדול הזכות שנפלה לנו בנעימים בעד"ה להיות נמנים בין מזכי הרבים בתיקון הגדול של העירוב בעובא"י וויליאמסבורג יצ"ו, שהוקם על"י ועומד בעד"ה תחת השגחתו של הבי"ד המיוחד לעניני עירובין ובהכשר גדולי פוסקי דורינו הגה"צ אב"ד אודווארי שליט"א והגה"צ אב"ד האליין שליט"א, אשר עברו ובדקו את כל העירוב, וכפי אשר הורו לנו כן עשינו וכן עשה בכל צעד ושעל.

בכינוס צדיקים שהתקיימה ביום ה' פ' במדבר העעל"ט בבית הגה"צ אב"ד האליין שליט"א ביחד עם הגה"צ אב"ד אודווארי שליט"א, הפליאו הרבנים המכשירים שליט"א את אופני המחיצות והצוד"פ המקיפים את השכונה וויליאמסבורג יצ"ו, ושעל אף התמדת הגשמים והסערות שבשבוועות האחרונים אף אחת מהנה לא נעדרה, ולא נפסק שום צוה"פ משך שבע שבוועות שעברו, וזאת לבד מהאופן הנפלא שנתקנו הצוה"פ שנעשו באופן כדי לצאת ידי כל החוכרות והידורים בזה, שכמעט ולא נמצא בעולם עירוב שיהא בנוי הן בחזק והן בכשרות לכל הדעות ככנ"ד.

בעמדינו טרט ימי החג המנושמים והאים, היה נראה להדגיש שהרי חיבה יתירה נודעת לה למצות עירוב ביום טוב, כי אי לאו האי מצוה רבה דקא גרים כמה איסורים איכא בשוקא בטלטול והוצאה ב"ר"ט שלא לצורך שהעם לא היו יודעים ליהור בהן עד עתה, ובי"ה על ידי תיקון העירוב ניצלו מעוון הוצאה שלא לצורך שלדעת כמ"פ הוא מה"ת (במקום רה"ר).

ונחוי אנו עד היכן הדברים מגיעים ומה הועילו חכמים בתקנתם בתיקון עירובין לעניני יו"ט גרידא, ונבאר על קצה המזלג מקצת הדברים שמחמת חוסר תשומת לב או מחמת חסרון ידיעה היו רבים וגם שלמים נכשלים בזה, ואשר על"י תיקון העירובין בעד"ה ניצלו מהם, וכמעט וניתן להיאמר שנחיצות תיקון עירובין בשביל יו"ט עלה פי כמה מהנחיצות לענין שבת (והוא דמבואר בס"י תקל"ח שאין מערבין בשביל יו"ט, היינו לפי שי' המחבר דלענין יו"ט לא בעינן שיתוף בפת, אבל מחיצות מיהא בעינן לכ"ע, וגם בזה חולק הרמ"א בס"י תקל"ח ס"א דאף ב"ר"ט בעינן לשיתוף בפת בשביל הוצאת דברים שאין בהם צורך כמבואר שם במש"ב סק"י ועי' במש"ב ס"י תקל"ח סק"א).

מתחילה יש להדגיש שעצם איסור הוצאה שלא לצורך ב"ר"ט נקטו רוב הפוסקים שהיא אסור מן התורה (במקום רה"ר), וחייבים על זדונה מלקות, וכמו שחישב בביאה"ל ריש ס"י תקל"ח שורה יארכה של ראשונים רעומים בדיעה זו, וכן נקט בהכרעת הרמ"א שם. ואם כי ישנם מהראשונים המקילים בזה, הרי מסיים שם הביאה"ל אחר שסירר כל השיטות בזה ויא"כ לא נשיאר לנו מי שדעתו להקל רק רש"י וד"י ישעי' וריא"ז נגד כל הני פוסקים, ובדואי יש להחמיר ולנקוט כדעת המחמירים, וכן פסק ביש"ש.

ובין הדברים שגאסרו בהוצאה לפי הכרעת הפוסקים, נכללים כל שאינו צורך היום, וכל דבר שאינו שוה לכל נפש כמו שאסור בהם כל מלאכה ב"ר"ט כמבואר בס"י ועי"ה, וכן אסור להוציא בשביל גוי שום דבר אף לצורך אוכל נפש כמבואר בס"י תקל"ח ס"ב, וכן לצורך בהמו' כמבואר בס"י תקל"ב ס"ג, ואף מכשי"י אוכל נפש לדעת כמה פוסקים אסור להוציא אם ה' ב"דו להוציאם מאתמול, דרך אוכל נפש עצמו מותר בהוצאה אף שהי' בידו להוציאם אתמול (עי' בשר"ת אבנ"ז ס"י ת"ו ובמלאכת יו"ט ס"י ק"ב ונחלקו בזה על החת"ס בתשו' א"ח ס"י קמ"ז). וגם שבמקום שאסור ההוצאה, אין היתר להוציא מחשש שיוגבב אין יו"ק, וגם המתירים בזה אינם מתירים אלא באופן שאי אפשר באופן אחר, כגון שא"א למסור המפתח בביתו למי שהוא נאמן לו כמבואר בט"ז ס"י תקל"ח.

ואם נלך כרוכלא מצינו כמה דברים שרביש היו נכשלים בזה הן מחוסר תשומת לב והן מחסרון ידיעה, כגון הוצאת טבעת המפתחות שיש בהם גם מפתחות שאינו צריך להם ב"ר"ט, שבמקום שאין שם עירוב צריך להסירם ואסור להוציאם (וגם אלו הסומכין בזה על ספרי מחברי זמנינו שמביאים היתר על"ז ממשמעות דברי בעל האג"מ, טעות הוא בידם, והאג"מ בעצמו ביאר דבריו בח"ה מתשובותיו א"ח ס"י ל"ה שבדואי יש בזה משום איסור הוצאה), וכמו כן בהוצאת עגלות של הילדים היו נכשלים מאד בהוצאת חפצים שאין בהם צורך היום שנשארו מאתמול על העגלה, ואין איש שם על לב להסירם מעל העגלה לפני היציאה לרה"ר. גם החזרת המחזור, הטלית, וארבע מינים מביהמ"ד לבית, שבאופן שירא להשאירו בביהמ"ד מחשש גזילה ואבידה שמותר אז להחזיר לביתו, היינו רק מחמת שהתירו סופן משום תחילתן, שאם לא יוכל להחזירן חששו שמא ימנע להביאן, וגם זה רק אם הביאו ב"ר"ט גופא, אבל אם הביאו קודם יו"ט (דבר שהיה מצוי ביותר כשהיה חל יום א' ד"ר"ט בשבת שהי' מביאים המחזורים מער"ש), אז אין שום היתר להחזירם לבית ב"ר"ט בלא עירוב, כמבואר בשר"ע הרב ומש"ב שם. ובפרט דברים שברור שאין בהם צורך כלל בבית אחר החזרתם, כגון ה'תיקון ליל שבוועות, ו'קוטל' של השי"ב ברה"ב ובשמיני עצרת ופסח, ובגדים שהחליף במקוה, ושאר דברים שאין בהם צורך בבית, אין שום היתר להוציאן אם לא באופן שחושש משום גזילה ואבידה, ורובא דעלמא אין נזתין בזה. ועי' בשר"ת משנה שכיר ח"ב ס"י קל"ח שדעתו בכל זה דאף על"י קטן אסור להחזירם לבית.

וגם שאין בו אלא מצוה דרבנן, החשיבו כמה פוסקים כדבר שאין בו צורך היום ואסור בהוצאה, ואם כי נקטו הפוסקים שמותר להוציאם, מ"מ מצינו בזה מקום להחמיר, לדעת השאגת ארי' ס"י ק"ו וס"י ק"ז יש בהם איסור הוצאה, אבל עי' באלף המגן על המט"א ס"י תר"ס שמה שנוהגים בזה היתר היא משום שאין לנו רה"ר דאורייתא, ובגדר זה נכללו הוצאת שופר ולולב בשביל נשים וקטנים, הוצאת לולב למי שכבר ביקר עליו בבית ורוצה בה לצורך הנהנעים בביהמ"ד וכדו' עיי"ש באורך.

וכן מה שנוהגים לערוך הכנסת ס"ת ב"ר"ט של שבוועות, ומטלטים הס"ת ותשמישי' ד' אמות ברה"ר ומוציאים מ'שות לרשות, גם זה אינו מוסכם לכל הפוסקים במקום שאין עירוב. עי' שר"ת פרי השדה ח"ב ס"י ק"ב שנסאל בזה, אם זה נקרא לצורך יו"ט, דאף דבמציאות אין בו צורך כלל מאחר שיש בביהמ"ד ס"ת אחר, אמנם מכיון שהובא בס' עוללות אפרים ס"י ק"מ והובאו דבריו באחרוני הפוסקים דמי שנותן ס"ת לביהמ"ד בחג השבוועות הוי כאילו הקריב בכורים א"כ הוי צורך היום קצת. ועיי"ש שאחר שדן מכמה טעמים לאיסור, כתב הדגם שיש לדחות כיון דבזה"ז אין לנו רשות הרבים דאורייתא רק כרמלית, מ"מ כמו בשאר צרכי מצוה כל שאפשר להביאו לפני יו"ט אין להביאו ב"ר"ט, כמ"כ בזה כיון שאפשר להביאו מערב יו"ט ולהניחו באיזה מקום בחצר הביהמ"ד, וב"ר"ט להוליכו לביהמ"ד להיות נחשב כהבאת ביכורים, אין להביאו ב"ר"ט, ומביא בזה גם מעשה רב מהג"ר אהרן אב"ד מיהאלוויץ זצ"ל שאסר להביא הס"ת ב"ר"ט במקום שאין עירוב. ועי' שר"ת לבושי מרכי מהד"ג ס"י מ"י שחלק על דבריו, ודעתו דלמעשה מותר אף במקום שאין עירוב (ועיי"ש) שמביא שבמקוהאטש הוליכו פעם ס"ת בשבוועות עם אבוקות, משמע שחשבו כל ואת לצורך יו"ט. ויש להסמך כאן מה שמסופר בפי יוצאי מונקאטש שנתן שם פעם שמחת הכנסת ס"ת ביום ב' דשבוועות שחל להיות בשבת) עיי"ש, אבל על"פ מצינו מקום גדול להחמיר בזה.

מתורתן של ראשונים

"והכינו את אשר יביאו", את אשר יאכלו לא נאמר, אלא את אשר יביאו, כלומר יכינו ביום הששי במבואות ובחצרות תיקוני לחיים וקורות ופחות פתחים ועירובים ושיתופים, להתיר להם את אשר יביאו ביום השבת מרשות לרשות ע"ל.

(מדע של טוב פי' בטל עמוד ר"ד)

"וציכא מתא למיעבד לה עירוב הדר הדנא (פי' סחור סחור) בחבלים או בצורת הפתח"

(ספר הלכות גדולות הלכות עירובין פרק הלד)

מבארות רבותינו

ע"י שמירת ש"ק ועירובי חצירות מתהפכים אותיות רצ"ח לרצ"ח ולחצרת בית ה'

עוד בודיש ר"א בשם רשב"א אפי' עירובי חצירות הי' יודע אברהם אבינו ע"ה. ר"פ אומר אפי' שם חרש שעתיד הקב"ה לקרוא לירושלים כסא ה'. ר"י אומר אפי' הלכות שהקב"ה מחדש בכל יום ה' יוני. אפשר כי אע"פ זכה לכל זה ע"י שמירת ש"ק כי ע"י שמירת ש"ק נזוהפכים אותיות רצח ונעשה רחץ. רחץ ה' צואת בנות ציון כמשאח"ל כל השומר ע"י; כהלכתו מוחלין לו כל עונותיו וע"ז נעשים אותיות חצר שזוכה להצרות בית ה', וזה עירובי חצרות ושם חרש ירושלים כסא יה"ה ג"מ שבו עם הכולל והלכה שהקב"ה מחוש בכל יום הוא ג"כ ע"י ש"ק שמירה על חידוש היחלה וגם מדת החסד של אצ"ה הוא יומא דאזיל עם כולו יומין לכן זכה ליעו והלכות שהקב"ה מחדש בכל יום.

(הספ"ק ר"מ מו"ק ד"ע דמח ל"ק פי' ר"ל)

עירוב בעיר הוא שמירתו לכל אנשי העיר שתבצל כל העיר מכל מרעין מושין

הנה אחת בגמ' שבת פ' ב"מ, כתיב ויהן אח פני העיר רב אמר מטבע חיקן להם ושמואל אמר שווקים תיקן להם, ולכאורה הוא משולל הבנה, וכי יעקב אבינו ע"ה הי' מחקן מטבעות או שווקים כרומה.

אלא ל"ל הדענין הוא פן, דהנה מובא בספ"ק דיש ג' מיני שמירה להנפש וגם להגוף, בכלל ובפרט היינו המקוה הוא שמירה לנפש היחיד שישמר מן המויקין, וגם הוא שמירה להגוף שישמר מחולאים רעים כ"ל, ועירובין שיש בכל עיר ישראל הוא שמירה לכל אנשי העיר שתבצל כל העיר מן השדים ומן המחבלים, ומצות צדקה עולה על גביהן שהוא שמירה לכל העולם כלו, וכמא"כ וצדקה תציל זכר... ושמואל אמר שווקים תיקן להם זו מצות עירוב... איך לא ירא [יעקב] ממנו [מעשה] עוד, כי יש לו על מי לסמוך לשמור אותו מכל פגעים רעים לא יארע לו שום דבר רע כלל.

(ספר מעדני מן להנ"ק ר' אשי הורדען מתימני ז"ע פי' ר"ל)

עירובי חצירות מסוגל להמשין רפואות

ידוע מדברי הארי"ל לכוין בברכת רופא חולי עמו ישראל, ר"ת גימטרי' רפ"ח שהיא המתקה המשין רפואה, כי הוא גימ' חס"ד גבורה, והמתיק הגבורות בחסדים המרומז בספוק ועיבור ה' על פניו שהוא ע"ב ר"ו, והוא בכחית עירובי המבואר בספרים אשר בחינת יעקב מדת התפארה הוא בכחית עירוב של עירובי מבואות, ובחינת יסוד יוסף הוא בכחית עירובי חצירות, ע"י בליקוטי תורה, ע"כ בבוא יוסף אל יעקב נמשך המתקה של ע"ב ר"ו להמשין הרפואה המרומז בר"ת בברכת רופא חולי עמו ישראל גימ' עירוב.

(פי' אמרי נעם פי' ויהי ר"ה ויהי לעקב)

בכל מקום מושבינו נעשה עירוב בכדי שנוכל לטלטל

בספר עמוד אש [תולדות רשכבה"ג המהר"ל דיסקין] מעתיק כתב ההתקשרות והתקנות של "חברה אגודת מיסדי הישוב מחברת פתח תקוה", "סוכן החברה יהי' אדמ"ר הגאון אבד"ק בריסק שליט"א [דף פא].

בתקנות של צרכי העיר תקנה ח' ו"ל "בכל מקום מושבינו נעשה עירוב דוקא בכדי שנוכל לטלטל בשבת" ע"כ.

(פי' עמוד אש עמ' פ"ב)

מעשה רב

סגולת העירוב להפקד בזרע של קיימא

היה מעשה אצל כ"ק ר"ז הה"ק משינאווא זצ"ל בעת שהיה בלימאנוב. ובמשך הזמן שהיה שם באו אצלו כמה אברכים להזכיר עצמם להיפקד בזרע של קיימא. וכשהיה מוכן כבר לנסוע נתקבצו אליו ביחד והפצירו בו שיפעל עבורם ישועה, והתחיל לצוות, לא אוכל להבין אם אין עירוב כהעיר, וזו אוי קען מען טראגען, זאל מען מאכען אן עירוב וועט מען קענען טראגען עכד"ק, וכמובן קיימו רבירי, ואני הכרתי עוד כמה מאותם שהי' להם ישועה אז על ירו, ביניהם היה ר"ז הגה"צ רבינו אפרים זמפאר זצ"ל שנפקד בזרע של קיימא מברכתו של א"י.

(ליקוטי "דברי יחזקאל המדע", עמוד קמ"ב)

בעיר אשר איש ירא שמים ות"ח ממונה על העירוב אין מן הראוי להחמיר שלא להוציא, כדי שלא יהא ח"ו באינו מודה בעירוב

בענין אם יש להחמיר מלהציא חפץ בעיר המתוקן בעירובין, בדידי הוי עובדא שבא כ"ק אדמ"ר בעל מנחת אלעזר ממונקאטש זצ"ל על ש"ק בעיר בערגסאז אשר אני (הגמ"ל ספר זה) הייתי נמונה שם על כשרות עירובין ובע"ז בבוקר כשהלכתי לקח הארמ"ר בסידור ביום והולכתי בעצמו ואמר שבעיר אשר איש ירא שמים ות"ח ממונה על העירוב אין מן הראוי להחמיר שלא להוציא, כדי שלא יהא ח"ו באינו מודה בעירוב, וכמדומני שאמר: ואח כשהו זקנו הקדוש בעל בני יששכר זצ"ל

(דברי נעם ע"י ק"מ)

על אף שמחמיר שלא לטלטל אעפ"י עומק בהעירוב מפני "שעיר צריך שיהי' לה עירוב"

בשנים הראשונות מן החורא זצוק"ל בליווי נאמן ביתו ה"ר זלג ספירא זצ"ל היו עוברים ובודקים את העירוב של העיר בכל עט"ק והצטרף אליהם מ"ר [הקהלה יעקב] זצוק"ל ואח"כ מן החזון איש העביר את הפקוד על העירובין למ"ר ומ"ר ע"ר זעליג עבדו בעבדי ש"ק לבדוק את העירוב. במקרה שנקוד העירוב בב' צוה מן החורא להכריז בכל בני הכנסת שהעירוב קרוק, ושאלו את מן מה ראה לצוות להכריז. הלא הוא בעצמו יהיה שלא לסמוך כלל על העירוב העירובי וכן בני החורא לא מטלטלים, והשיב מן שעיר צריך שיהי' לה עירוב לכן מקפיד על כך.

(מנחם ב"ר אריה לייב ז"ל עירובין)

הרה"ק בעל בני יששכר ז"ע הוי מקפיד מאד שבמקום שיש עירוב שלא יחמירו על עצמם שלא להשתמש בעירוב, וכן אחריו בניו ובכדו הקדושים ז"ע

...ונראה לי להוסיף עוד ענין, כי ידוע מדברי הגה"ק בעל בני יששכר ז"ע שהי' מקפיד מאד שבמקום שיש עירוב שלא יחמירו על עצמם שלא להשתמש בעירוב, וכן אחריו בניו ובכדו הקדושים ז"ע, ואף במקום שלא היו חוששים לשיטת הרמב"ם בענין צורת הפתח, שלהרמב"ם אינו מביעל ביותר מעשר אמות (ע"י א"ה ס"י ס"ב ב' סעי' י) ובסתם עיריות לא הי' אפשר לחוש לה, והי' מכניסים ומוציאים ברחוב, כי אמר הקדוש ה"ל שאם יחמירו אז יש חשש שאינו מודה בעירוב, ולכאורה קשה הא"ך פה קדוש ידבר כזה, הלא למשל אם הי' אשה ידורים בחצר אחת והי' מעריבים בחצר בודאי אין מי שיחמיר, ואם כן הם משתמשים בעירוב, והא"ך שייך לומר שאם יחמירו בענין הוצאה והכנסה מהרחוב יש לחוש שאינם מודים בעירוב.

ועל על דעתי להסביר זה בטוב טעם ב"ד, כי הנה שלמה המלך ע"ה ובית דינו תקנו שני תקנות גדולות, עירובין ונטילת ידים, (עיין במס' שבת רף ד' ע"ב) והנה אצל נטילת ידים לא מצינו שיש איזה רמז שצריך להקל אף שהוא רק מדרבנן, אלא אדרבא אנו מוסיפים וזמרות על חומרות כידוע, ואצל עירובין אמרו ח"ל (במס' עירובין דף מ"ו ע"א) הלכה כדברי המיקל בעירוב, ובדאי ברוח קדושתם לדברים גדולים זנוגאים כיוונו בזה, ואין אהנו יודע עד מה, רק אנו מאמינים באמונה שלימה שקדושת חכמת אלקי ישראל ית' ותעלה דבר מתוך פיהם (ואצל "עירוב" ידוע הא"ך "חסד" ג"י ע"ב, "כנורה" בני' ר"ו מתחברים בקדושת יסוד, והו' "עירוב" אותיות "ע"ב ר"ר" ואלו הי' כוונה אחת מכוונותיהם העמוקות הקדושות).

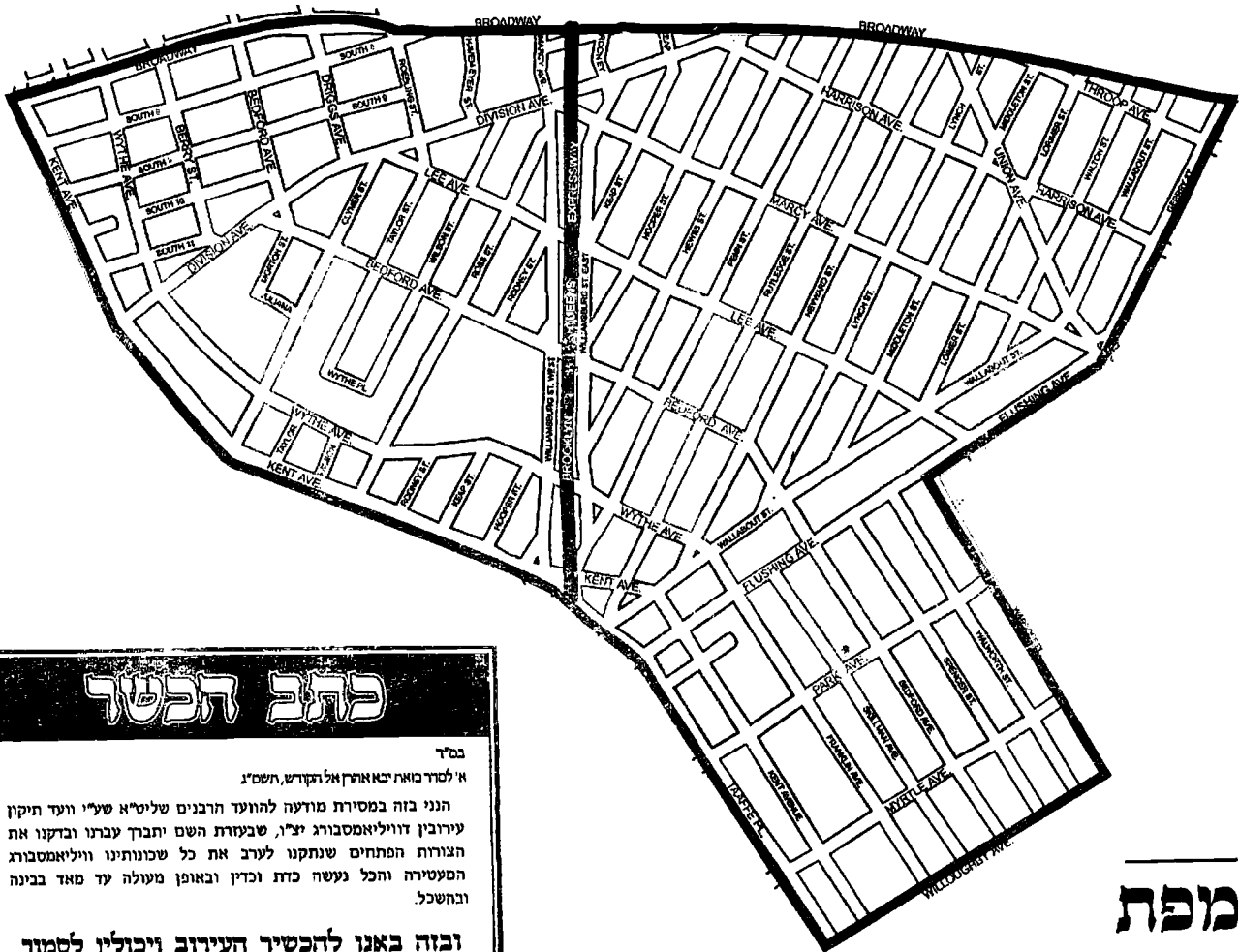
זה אולי הי' כוונת הקדוש בעל בני יששכר ז"ע, באשר גזרו הלכה כדברי המיקל בעירוב, גם בזה כוונה קדושה, ובדאי הראשונים הקדושים הי' צריכין לפרש דברי הש"ס כל אחד לפי שורש נשמתו הקדושה, אבל כאשר נפסקה הלכה אחר כך, הופיע רוח הקודש על רבותינו לפסוק כדברי המיקל, כדי לקיים מה שגזרו ח"ל הלכה כדברי המיקל, ובה חשש הקדוש בעל בני יששכר ז"ע שלא יהי' ח"ו חולק על זה, זה נראה לי דבר אמת.

הק' שמעון ישראל פאזין

(הגה"ש משפ"א זצ"ל נספר תורה א' ח"ד מהמכ נ"ג)

לתועלת הרבים האבן מיר צוגעשטעלט די פאלגענדע טעלעפאן
 נומבערס זיי מען קען הערן איבער די כשרות פונעם עירוב:

(718) 387-4498 • (917) 23-ERIV (34748)

מפת העירוב

כתב הכשר

במ"ד
 א' לסדר בואת יבא אהרן אל הקודש, חש"ס ז'
 הנני בזה במסירת מרועה להוועד הרבנים שליט"א שע"י וועד תיקון
 עירובין דוויליאמסבורג יצ"ו, שבעזרת השם יתברך עברנו ובדקנו את
 הצורות הפתחים שנחקנו לערב את כל שכונותינו וויליאמסבורג
 המעטירה והכל נעשה כדת וכדין ובאופן מעולה עד מאד בבניה
 ובחשכל.

**ובזה באנו להכשיר העירוב ויכולין לסמוך
 עליו בלי סום סיקפוק כלל וכלל.**

וזאת למרדעי שכל חיתר הטילטול ע"י הכשר זו הוא דק על הגבולות
 המסומנים ב"מפה" שיתפרסם ע"י הוועד תיקון עירובין ולא יתיר,
 מטעם שאל"כ יתכן שיוציאו גם מחוץ לגבולי העירוב - שלא נודע
 לרבים ואין לדבר סוף, ועל הטילטול מתוך הגבולות אין האחריות
 עלינו.

וע"ז באנו עה"ח

אב"ד יום הדין הרבני אהרן
 אב"ד העירוב יצ"ו

הק"ל שלום קרוי
 אב"ד העירוב יצ"ו

לפי עצת הרבנים המכשירים שליט"א, הרחקנו צורות הפתח רחוק
 מחוק מגבולות וויליאמסבורג, ונעשו באופן שלא יוכר לעין הרואה, ורק אם
 מראין לו ידאוה, ואין מגלין אלא לצנועין.
 אבל כדי שלא יצא מכשול ח"ו, נצטוינו מפי הרבנים המכשירים שליט"א
 להשים קץ וגבול שעד שם יהיה מותר לטלטל, וכל המטלטל הלאה
 מהגבולות המסומנים, אין זה על אחריות הרבנים המכשירים שליט"א,
 והקולר תלוי על צוארו. ואשר על כן השומר נפשו לא יטלטל רק עד
 הגבולות המסומנים.